

עפ"ת 30997/08/23 - אחמד הבראת נגד מדינת ישראל, פרקליטות מחוז חיפה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

18 פברואר 2024

עפ"ת 30997-08-23 הבראת נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 90121011119

לפני כבוד השופט אינאס סלאמה

המערער אחמד הבראת

ע"י ב"כ עוה"ד בסאם קנדלפת

נגד

המשיבה מדינת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז חיפה

פסק דין

1. לפני ערעור על החלטת בית המשפט השלום לתעבורה בעכו, בהמ"ש 7831-07-23 מיום 13.08.2023, במסגרתה דחה בית המשפט קמא את בקשתו של המערער להארכת מועד להישפט בגין הודעת תשלום קנס מס' 90121011119 (להלן: **הדו"ח**).

2. בבסיס הבקשה שהגיש המערער לבית המשפט קמא, טענתו כי באירוע מושא הדו"ח מיום 21.11.2019, נרשמו לחובתו שני דו"חות; הראשון עניינו "עבירת מהירות מסוג קנס", והשני, "עבירת פקיעת רישיון רכב (פחות מ-6 חודשים) מסוג קנס".

3. בבקשה שהוגשה לבית המשפט קמא בתאריך 19.7.2023, עתר המערער להאריך את המועד להישפט על העבירה מושא הדו"ח, וזאת חרף תשלום הקנסות שהוטלו על המערער ולמרות השיהוי שחל בהגשתה של הבקשה. המערער טען, כי קבלת הבקשה מתחייבת מטעמי צדק ומניעת עיוות דין, "בשל **אי-החוקיות** שבדבקה ברישום שני דוחות נפרדים (שלצדם נקודות חובה מצטברות לפי שיטת הניקוד) לאותו נהג באירוע אחד, והכל בניגוד להנחיית מדור תעבורה מס' 8/11 (להלן: "**ההנחייה**" - א' ס') אשר עמדה בתוקף עד ליום 9.6.2020 (ההדגשה במקור - א' ס').

בבקשתו הסתמך המערער על פסק הדין מיום 13.2.2023, שניתן בעפ"ת (מחוזי - חיפה) 1101-02-23 **מחאמיד נ' מדינת ישראל** (להלן: "**עניין מחאמיד**"). לפי המערער, פסק הדין מהווה הלכה מנחה כלפי בית המשפט קמא. דא עקא, שבית המשפט קמא דחה את הבקשה להארכת מועד להישפט.

4. בהחלטתו הדוחה את הבקשה, היא ההחלטה מושא ערעור זה, קבע בית המשפט קמא, כי מששולם הקנס ע"י המערער בסמוך לאחר ביצוע העבירות, רואים אותו, על פי סעיף 229(ח) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "**החוק**"), כאילו הודה בביצוע העבירה, הורשע ונגזר דינו. מאחר

והארכת המועד אחרי תשלום הקנס אפשרית רק במקרים חריגים, המקרה דנן אינו נמנה על מקרים אלה.

בית המשפט קמא הפנה לשיהוי הניכר בהגשת הבקשה "שהוגשה קרוב לארבע שנים לאחר ביצוע העבירות ולאחר שהדוחות שולמו", וכן לסעיף 2 להנחייה, לפיו, "במקרה כזה יירשם דוח על כל עבירה בנפרד ובלבד שלא יירשמו יותר משני דוחות סה"כ". הוסיף וקבע בית המשפט קמא, כי "אם כך, ניכר כי גורמי האכיפה פעלו לפי הנחיית המדור בעריכת שני דוחות נפרדים בגין עבירות מסוג ברירת משפט, ואף מטעם זה יש לדחות את בקשת הסנגור".

אשר לפסק הדין בעניין מחאמיד, אליו הפנה הסנגור, הטעים בית המשפט קמא, כי באותו עניין נרשמו כנגד הנהג, שני דו"חות מסוגים שונים, האחד מסוג "ברירת משפט" והשני "מסוג הזמנה לדין", דבר המנוגד להנחייה ובכך נבדל מענייננו.

5. המערער מאן להשלים עם החלטת בית המשפט קמא. בהודעת הערעור לפניי, חזר על טענותיו כפי שנטענו לפני בית המשפט קמא והוסיף, כי טעמו של בית המשפט קמא בדחיית הבקשה שגוי, שכן, אמנם על פי ההנחייה שוטר רשאי לרשום לנהג שני דו"חות מסוג ברירת משפט בגין אירוע אחד, "אך בכך אינה מסתכמת הוראת ההנחייה כפי שקבע כבוד בית המשפט קמא. עיון בסעיף ב להנחייה מגלה שני תנאים מצטברים שצריכים להתקיים כדי לאפשר רישום שני דוחות כאמור לנהג: 1. שתי עבירות הן 'חמורות מאוד ובמקרים קיצוניים'; 2. התקבל אישור מקצין יחידה (בדרגה) והדבר נרשם בדוח העיסוק". נטען, כי "שני התנאים הנ"ל לא התקיימו בענייננו, ועל כן רישום שני הדוחות נעשה שלא כחוק ובניגוד גמור להוראות ההנחייה הנ"ל, ודין אחד משני הדוחות האלה להתבטל".

6. בדיון שהתקיים לפניי הוסיף הסנגור וטען, כי אמצעי התיקון שהוטלו על המערער הביאו אותו לפסילה של 9 חודשים ולאי יכולתו לחדש את הרישיון, אלא לאחר מבחן עיוני, מבחן מעשי ובדיקה פסיכולוגית. הסנגור תהה: "על מה? על עיוות דין ואי צדק". הסנגור המשיך וציין, כי לשוטר האוכף לא הייתה סמכות לרשום למערער שני דו"חות, שכן התנאים ההכרחיים להפעלת הסמכות, לא התקיימו.

הסנגור הדגיש עוד, כי בעקבות הפרת הנוהל ע"י שוטרי סויר, מדור תעבורה הוציא את ההנחייה וציין בה במפורש, כי עקב הפרת הנחיית הנוהל, "אנו מבטלים את הדוחות. מדור תעבורה מכיר בכך שיש פגם שיורד לשורש העניין ומבטל את הדוחות...".

אשר לשיהוי, המדינה מושתקת מלטעון לעניין זה ולעניין התשלום, שכן "בהיקש מהמשפט האזרחי שם כידוע, מעילה בת העוולה לא תצמח זכות תביעה, כך גם בענייננו המדינה מושתקת מלטעון כנגד הערעור וחובת ההגינות מחייבת דחיית כל טענה כנגד המערער שקשורה לתשלום קנס/שיהוי". המערער כאזרח נורמטיבי פעל כדין, לא התווכח ושילם את הקנסות, ולכן אין לאפשר לבוא אליו בטרוניה כי פעל כך.

7. הסנגור הפנה בטיעונו עוד, לנוהל עדכני של אגף התנועה, כפי שזה השתנה בשנת 2020 והמאפשר לשוטר לרשום יותר מדו"ח אחד, ללא תנאים. בכך רוצה הסנגור לומר, כי לפסק דין אשר מקבל את

הערעור דנן, "אין השלכות רוחב על מה שהיה לפני שנת 2020". עוד ציין, כי בשנת 2018 הנוהל שונה באופן שאפשר רישום יותר משני דו"חות "ככל ויש עבירות שמסכנות חיים. גם לפי הנוהל משנת 2018 צריך עבירה של [בריונות] כביש".

הסנגור הדגיש, כי אינו מכוון בטענותיו לבטלות הדו"ח מעיקרו, אך מאחר ומדובר בדו"ח שניתן לביטול, כפי שההנחייה עצמה קובעת, הרי בוודאי שקיימת סמכות לבית המשפט להאריך את המועד להישפט. לדידו, הותרת המצב על כנו, פוגעת קשות בפרנסתו של המערער.

8. ב"כ המשיבה ביקש לדחות את הערעור, תוך שהפנה לנימוקיו של בית המשפט קמא. המערער אשר יכול היה לבקש בזמן אמת להישפט, בחר להודות בביצוע העבירות, בכך ששילם את הקנסות, ולמעשה עד היום הוא אינו מכחיש את ביצוע העבירות. מדובר בשיהוי של כארבע שנים.

אשר להנחייה, המשיבה סבורה, כפי שקבע בית המשפט קמא, כי ההנחייה לא הופרה שעה שסעיף 2. מאפשר לרשום שני דו"חות, כשמהצד האחר "איך אפשר לטעון שעבירת מהירות של 123 קמ"ש ועבירה של פקיעת רישיון רכב אלה עבירות טכניות?". יתרה מכך, "איך חברי יודע, שאין אישור קצין? הרי הזכות לקבלת חומר ראיות, קמה ... רק לאחר שהמערער מגיש בקשה להישפט. המערער בחר שלא לבקש להישפט, לא קיבל את מלוא חומר הראיות, איך הוא יודע שאין אישור קצין?".

ב"כ המשיבה הפנה לפסק הדין בעפ"ת (מחוזי - חיפה) 20329-11-23 **עוסמאן נ' מדינת ישראל** (31.12.2023) (להלן: "**עניין עוסמאן**"), בו טענה דומה של ב"כ המערער נדחתה, "תוך שנקבע שאם הייתה הפרת הנוהל אין בכך כדי להצדיק התערבות". ב"כ המשיבה אף הפנה לעברו התעבורתי של המערער, ממנו עולה כי בוצעו על ידי עבירות אף לאחר מועד רישום הדו"חות מושא הבקשה.

דין והכרעה

9. לאחר שנתתי דעתי להודעת הערעור על נספחיה ולטענות הצדדים לפניי, ולאחר שעיינתי בתיק שהתנהל לפני בית המשפט קמא, בהנחיות מת"ן הרלוונטיות ובפסקי הדין אליהם הפנו ב"כ הצדדים, נחה דעתי כי **דין הערעור להידחות**.

10. ייאמר תחילה, כי בהתאם לסעיף 229(ח) לחוק, עם תשלום הקנס מושא דו"ח ברירת משפט, רואים את מקבל ההודעה (הודעת תשלום קנס), "כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו".

11. בפסיקה נקבע, כי הארכת המועד להישפט בנסיבות מעין אלו של תשלום הקנס, אפשרית במקרים מיוחדים ובנסיבות חריגות ביותר. בכגון דא, לא שוכנעתי כי המקרה דנן נמנה עם אותם מקרים המצדיקים הארכת המועד להישפט חרף תשלום הקנס.

12. אין חולק בענייננו, כי הדו"חות נרשמו לחובת המערער, נמסרו לידי, שולמו על ידו וכי בכך יש לראותו כמי שהודה בביצוע העבירות, הורשע ונשא את עונשו. אמנם, הסמכות להארכת המועד להישפט קיימת גם לאחר תשלום הדו"ח, אך כפי שצויין, עסקינן באפשרות אשר מתקיימת במקרים חריגים ביותר. ודוק, גם אם ייקבע כי הייתה הפרה של הנוהל שנקבע בהנחייה, אין בכך בחלוף כארבע שנים בנסיבות ענייננו, כדי להצדיק פתיחה מחדש של שערי בית המשפט, רק מאחר והמערער זומן לבצע אמצעי תיקון, הכוללים פסילת רישיון נהיגה לתקופה לא מבוטלת.

13. עיון בעברו התעבורתי של המערער, מצביע אכן על כך כי גם לאחר ביצוע העבירות שבבסיס הדו"חות דנן, המשיך הוא לבצע עבירות תעבורה, בגין נרשמו לחובתו דו"חות. לפי הגיליון, מדובר בארבע עבירות שבוצעו מיום 24.1.2021 ועד ליום 2.3.2023; עבירות של פקיעת רישיון נהיגה, נהיגה באור אדום, ציפוי שלא כדין של שמשת הרכב ומהירות מופרזת.

אם כן, ואף שכידוע הטלת אמצעי תיקון על נהג אינה בבחינת שיקול להארכת המועד להישפט, בוודאי לא בנסיבות כמו התיק דנן, אלא שברי כי אם המערער עצמו היה נהוג ביתר זהירות ומקפיד שלא לבצע עבירות תעבורה נוספות לאחר מועד ביצוע הדו"חות מושא הבקשה, שאז אמצעי תיקון אלה לא היו באים לאוויר העולם כלל.

14. אשר להנחייה ולטיעוני הצדדים לגביה, מצאתי לקבוע, כפי שצוין הסנגור בהגינותו בטיעונו בעל פה, כי במועד רישום הדו"חות מושא הבקשה דנן (21.11.2019) ההנחייה שבתוקף הייתה זו שהופצה בתאריך 1.7.2018. על פי אותה הנחייה ובכל הנוגע לרישום מספר דו"חות באותו אירוע, צוין ברחל בתך הקטנה, כי אין מניעה לרשום יותר משני דו"חות לנהג, כשמדובר בעבירות מסכנות חיים ובריונות כביש (סע' 8(א)(1) לנוהל המפורט מיום 1.7.2018). במקרה כאמור, יפעל השוטר, כשעסקינן בשני דו"חות מסוג ב"מ, **לרישום דו"ח על כל עבירה בנפרד**. בכגון דא, לא צוינו תנאים נוספים שעל השוטר לקיים מעבר לרישום הדו"חות הנפרדים (למעלה מהצורך אצוין, כי אילו היה מדובר בדו"חות מסוגים שונים, קרי- דו"ח הזמנה לדין ודו"ח ברירת משפט, שאז חובה על השוטר לציין בנסיבות של כל דו"ח את מספר הדו"ח הנוסף שנרשם ובגין איזו עבירה נרשם (סע' 8(ב)).

הנה כי כן, במועד הרלוונטי לא עמדה בתוקף אותה הנחייה אליה כיוון המערער ואשר עמדה במוקד החלטתו של בית המשפט קמא, כך שלא נדרשו תנאים נוספים כגון קבלת אישור קצין או הגבלת מספר הדו"חות לשניים. אלא מאי? טוען הסנגור, כי על אף הריכוך של הנוהל, עדיין יש צורך כי יהיה מדובר בעבירות מסכנות חיים, עבירות של בריונות כביש, ולא כך הם פני הדברים בענייננו.

15. אין בידי להסכים לטיעון זה של הסנגור, שכן, לכל הדעות, עבירה של מהירות מופרזת היא עבירה מסכנת חיים, גם אם עסקינן בעבירה מסוג ב"מ. הוא הדין באשר לעבירה הנוספת של פקיעת רישיון הרכב. פוטנציאל הסכנה של נהיגה ברכב שפקע רישיונו, קרי- לא עבר מבחן רישוי שיעיד על תקינותו וכשירותו לנוע בכבישים, הוא רב, כך שאין לטעון כי מדובר בעבירה טכנית או "עבירת רישוי" שאינה בהכרח מסכנת חיים.

16. מכל מקום, ובבחינת למעלה מהצורך אציון, כי גם אם הייתי קובע כי רישום שני דו"חות למערער, יש בו משום הפרה של ההנחייה או של הנוהל המאוחר משנת 2018, לא היה בכך כדי להצדיק הארכת המועד להישפט, בוודאי שלא בשיהוי כה ניכר של כארבע שנים.

העובדה כי אותו "גילוי" של הפרה כביכול של ההנחייה היה בעקבות ייעוץ משפטי, אין בה כדי להצדיק את השיהוי, שכן, מגיליון משרד הרישוי שכותרתו "מידע לנהג - שיטת הניקוד" אותו צירף המערער, עולה כי הדו"ח מושא הבקשה נמנה על הדו"חות אשר חייבו אמצעי תיקון של "קורס בסיסי בנהיגה נכונה". אמצעי זה **השתכלל ביום 23.2.2020** והיה אמור להסתיים (או שהסתיים בפועל) בתאריך 6.7.2023. משמע, שידיעתו של המערער בדבר ההשלכות של תשלום הקנס יכלה לבוא קודם לכן, בשנת 2020 או בסמוך לכך, הגם שכאמור אין בעצם הטלת האמצעים על ידי משרד הרישוי כדי להוות נימוק להארכת המועד להישפט. ההמתנה של מעל לשלוש שנים מעבר לתאריך האמור, בוודאי שאין בה להצדיק את השיהוי כשעסקינן בדו"ח ששולם על כל המשמעויות של תשלום זה.

17. לא זו אף זו, כידוע, לא כל הפרה של נוהל או הנחיות מנהליות גוררת אחריה בטלות ההחלטה או הפעולה שבוצעה תוך הפרה כאמור. בכגון דא, רק הפרה מהותית ופגם מהותי גוררים אחריהם תוצאה של בטלות.

מכלול הנסיבות שתוארו לעיל, יש בו כדי להביא לדחיית העתירה להאריך את המועד להישפט, וזאת מבלי שהתעלמתי מההשלכות של החלטת משרד הרישוי. לא יהיה מיותר לשוב ולציין, כי לגופו של עניין, איני סבור כי הייתה הפרה כלשהי של הנוהל הרלוונטי.

18. כאמור, המערער הפנה לפסק דינו של בית המשפט המחוזי בעניין מחאמיד. אלא שאין באותו פסק דין משום דמיון לענייננו, ולו בשל העובדה כי באותו עניין דובר ברישום שני דו"חות מסוגים שונים, דו"ח של ברירת משפט מצד אחד ודו"ח מסוג הזמנה לדין מהצד האחר. שם גם המערער ניהל את התיק בבית המשפט לתעבורה וצירף אליו תיקים נוספים, כאשר דו"ח ברירת המשפט שולם על ידי המערער **לאחר תחילת משפטו** והוא לא צורף על ידו, בדומה לתיקים הנוספים.

19. זאת ועוד, ב"כ המשיבה הפנה בטיעונו כאמור לפסק הדין בעניין עוסמאן, אשר ניתן רק לאחרונה על ידי אותו מותב. באותו עניין, קבע בית המשפט המחוזי כי קיים שיהוי חמור, שכן יש למדוד אותו מהמועד

בו ננקטו נגד המערער שם אמצעי תיקון קודמים. בית המשפט קבע, כי "הצטברות הנסיבות של **תשלום הקנס, הודאה בעבירה מאחר ואינו טוען נגד העבירות עצמן, העדר קשר בין הדו"ח לאמצעי התיקון שננקט כעת, השיהוי של חמש שנים מיום התשלום וארבע שנים לאחר שננקט אמצעי תיקון של פסילה בשנת 2018 שננקט ישירות בעקבות הנקודות שהצטברו מהדו"ח מושא הבקשה, מטים את הכף לעבר דחיית הבקשה"** (ההדגשות במקור).

דברים אלה כוחם יפה גם לענייננו. אף בענייננו, הצטברות הנסיבות אליהן הפניתי לעיל, הביאו אותי להורות על דחיית הערעור.

סוף דבר

20. השורה התחתונה מכל האמור היא, **שדין הערעור להידחות.**

מזכירות בית המשפט תשלח פסק דין זה לצדדים.

ניתן היום, ו' אדר א' תשפ"ד, 15 פברואר 2024, בהעדר הצדדים.